

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

11. Aliæ quæstiones circa beneficiorum pluralitatem diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

ri, quæ carentes defensorum auxilio, in iribus suis & libertatibus multipliciter collabuntur, & ruinis patent adificia nobilitate quæ magnificentia extruxerat decessorum: & quod amarus est dolendum, animarum cura negligitur, & vitiorum sensibus momentum periculosè præbetur. Sic ibi.

Hæc omnes causæ impediunt, quo minus quis duo plurave beneficia possideat, quorum utrumque per se Beneficiarium residentem requirit. Earum aliquid etiam concludunt simplicia plura beneficia simul haberi nequire, quamvis Beneficiarius consuetudine, vel statuto residere minime cogatur: nam eo ipso multis alijs Clericis debita stipendia subtrahuntur, & vt Apostoli verbis vtat, vnus quidem esurit; alius vero ebrius est: & ex bonis Ecclesiæ, ex quibus, quod superest, in vsus pauperum erogari deberet, multi ambitiose & auide, nec sine multorum offensione ditantur, & epulantur, & viuunt.

CAP XI.

Alie quæstiones circa beneficiorum pluralitatem diluuntur.

PRIMO, quæ beneficia incompatibilia dicantur sub eodem tecto? Respondeo, idem esse, plura beneficia simul haberi in eadem Ecclesia iure autem communi vnus in eadem Ecclesia simul obtinere non potest duo plurave beneficia, siue dignitatem, aut personatum, aut curam animarum habeant, siue Beneficiarium residentem requirant siue secus, hoc est, siue beneficia simplicia sint, siue alia quælibet: vt colligunt Doctores ex cap. de multis, de præb. v. (Addentes) ex c. Litteras, de concess. præb.

Animaduertendum est, Beneficiorum in eadem Ecclesia alia dici similia, alia dissimilia. Similia beneficia dicuntur, duo Canonicatus, duæ Portiones, duo personatus, duo Præstimonium, duæ Capellanæ. Dissimilia vero vnus Canonicatus & Portio, dignitas vel personatus, & Canonicatus, vnus Præstimonium & aliud beneficium, cui inest cura animarum. Iure igitur communi, vt diximus, in eadem Ecclesia duo beneficia simul haberi nequeunt, vt est constans omnium opinio in cap. Litteras, de concess. præb. & Clemen. Gratia, de rescr. Iure itidem communi difficilior est simul habere duo beneficia in vna eademque Ecclesia, quam in diuersis. Vnde cui per Romanum Pontificem conceditur, vt duo beneficia simul possit obtinere, non ei concessum intelligitur, vt in eadem Ecclesia duo beneficia similia simul obtineat, etiam si fuerint simplicia. Anchar. in c. permittimus, de atat. & qualis. & Felin. c. in nostra illatione 3. de rescr. Nec valet consuetudo, vt quis in eadem Ecclesia habeat duo beneficia similia. Gloss. in cap. litteras, de concess. præb. in verb. ex consuetudine. Nam difficilior conceditur alicui, vt in eadem Ecclesia duo similia beneficia simul obtineat, quam dissimilia, eo quod in quibusdam Ecclesijs est consuetudine introductum, vt is, qui dignitatem, vel personatum habet, patitur quoque in eadem Ecclesia obtineat Canonicatum, quam consuetudinem Canones minime damnant, vt constat ex Gloss. in c. 1. de consuetud. in 6. in verbo: Nisi vnicum. Nam idem est Archidiaconus, & Canonicus in eadem Ecclesia, cap. Eam te, de rescr. Idem Episcopus habet præbendam in eadem Ecclesia. cap. Cum in Ecclesia, de præb. in 6.

Secundo quæritur, An ius solum prohibeat, ne quis habeat in eadem Ecclesia duo, plurave beneficia similia, An vero, etiam ne habeat dissimilia? Abbas in consl. 926. volum. 2. dub. 2. num. 1. censet solum iure esse prohibitum, ne quis habeat duo beneficia similia & conformia. Sic etiam Felin. in c. Ex parte, de concess. præb. num. 30. Lapus in Allegat. 116. n. 5. Milis in Repertorio, in verbo, beneficia plura, vel præbenda ad finem, Rebus in Prax. beneficio. tit. de non promissis intra annum. n. 67. & in cord. in Rubric. de Mandat. A. postol. p. 1. §. 1. Probabilis est opinio. At Innoc. in c. Cum iam dudum de præb. & Gloss. in c. Dudum 2. de elect. sentiunt, generatim esse interdictum, ne quis habeat duo beneficia in eadem Ecclesia, siue similia, siue dissimilia. Sic etiã Man-

dos in Signatura gratia sit. Dispensatio ad beneficia sub eodem tecto, v. s. Ad duo beneficia. Hæc est probabilior sententia. Et Auctores primæ opinionis puto solum docuisse, consuetudine introduci posse, vt quis sub eodem tecto habeat duo beneficia dissimilia, non tamen, vt habeat duo similia.

Tertio quæritur, An primum beneficium simplex ipso iure vacet, si quis obtineat secundum simile in eadem Ecclesia? Respondeo, vacare. Sic Abbas, & Cardin. in c. Litteras de Concess. præb. quod probant ex ipso textu in c. Litteras citato, ad finem, Glossam Clem. vlt. de præb. in verb. Hoc ipso, & id probat ex ipso textu Clementine, Lambertini. trati. de iure patron. 1. par. lib. 2. qu. 7. ar. 15. n. 1. Rebuff. in concordat. Rubric. de Mandat. Apost. §. 1. in verbo Ita tamen.

Quarto quæritur, An Episcopus dispensare queat, vt quis simul habeat duo beneficia in eadem Ecclesia? Communis est sententia, si beneficia sint similia, non posse Episcopum dispensare, nimirum, vt quis habeat duos Canonicatus, vel duas Portiones. Glossa in Clem. vlt. de præb. in verbo, vocabit, Abbas Inno. Ioan. Andreas in c. Litteras, de Concess. præb. & ibid. Imola.

Sed dubitæ quæstionis est, An hoc solum habeat locum, quando beneficia similia sunt; ita vt possit Episcopus dispensare, vt quis habeat simul in eadem Ecclesia duo beneficia simplicia dissimilia? De hac quæstione plenius agam c. proxime seq. q. 6. nunc breuiter: Panormit. Felin. Lapus & Rebuff. qui sentiunt non esse iure prohibitum, vt quis habeat in eadem Ecclesia duo beneficia dissimilia, vt dicit q. 3. docent auctoritate Episcopi id concedi posse. Siquidem ius commune non prohibet. At Innoc. & Gloss. & Mandos. qui dicunt, iure communi interdictum esse, ne quis habeat duo beneficia simul in eadem Ecclesia, siue similia, siue dissimilia, fortassis dicent id auctoritate & dispensatione Episcopi concedi non posse: quia ius commune prohibet, nec Episcopo dispensandi facultatem concedit. At cum opinio Panormitani sit probabilis, vt dicit q. 2. videtur quoque probabile se auctoritate Episcopi concedi posse, vt quis in eadem Ecclesia, simul habeat duo beneficia simplicia dissimilia.

Quinto quæritur, An beneficiorum pluralitas non solum iure communi sit interdicta, sed etiam naturali iure damnata? Multum refert scire, sit necne beneficiorum pluralitas iure naturali damnata. Nam si ius naturale, non tantum Canonicum eam prohibet & damnat, superioris certe indulgentia etiam Romani Pontificis, concedi nequit, vt plura simul beneficia quis habeat, sine iusta & rationabili causa. Consuetudine item, vt ait S. Thom. Quod lib. 9. ar. 11. fieri nequit, vt aliquis plura simul beneficia habeat absque legitima superioris indulgentia, quia consuetudo contra ius naturale vel diuinum non valet: ita vt duo sint necessaria, & Superioris auctoritas, qui ius remittat ac relaxet: & iusta ac debita causa, qua iuris rigor remittatur. Quidam asseruerunt in hac parte Theologos à iuris Canonici Consultis dissentire eo quod opinentur hi, beneficiorum pluralitatem iure solum Canonico prohiberi: cum tamen Theologi sentiant iure quoque naturali damnari.

Cæterum, id mihi non placet: quoniam multi, etiam iuris Canonici periti, imo ipsa iura scripta ratione naturali concludunt, eidem plura simul beneficia conferti non posse, quando vnus sufficit ad Clericum commode sustentandum, quoniam sic stipendia, & alimenta plurimis subtrahuntur, & quidam plus quam par est, ditantur, & abundant, alij vero destituuntur, & egent, & mendicant, alioqui boni & idonei Ecclesiæ ministri. Et nonnulli etiam Theologi senserunt, iure naturali non prohiberi quempiam simul habere duo beneficia simplicia, quæ Beneficiarij præsentiam non postulant. Denique, vt vult S. Thomas Quodlib. 9. ar. 15. dixit. Inueniuntur in hac quæstione Theologi Theologis, & Iurisperiti Iurisperitis contrarij. Conuenit tamen inter omnes iure naturali prohiberi, ne quis plura simul beneficia obtineat, quæ iure li-

uino affiduam Beneficentiam requirunt; cuiusmodi sunt Episcopatus, & Parochiales Ecclesie. Nam eo ipso quo quis Rector, ac Pastor Ecclesie praeficitur, in ea commorari, ac residere, iure diuino compellitur, quonia huiusmodi cura non committitur, & beneficium non conferretur, nisi ut Clericus suo munere & officio per se ipsum fungatur; eius enim industria, prudentia, diligentia, & probitas deligitur, cum ei tale beneficium conceditur. Solum illud in quaestione vertitur, An quando beneficia, vel Clericum residentem non postulant, vel solum iure tantum Canonico id possunt, cum iure naturali pugnet, ut quis simul obtineat duo huiusmodi beneficia, qualia sunt simplicia, ut Praestimonium, Clericatus, Canoniceatus, Portiones, & ea quae dignitate & personatu sunt praedita, sed sine cura animarum. Nam cum beneficia incompatibilia esse dicantur ob eam causam, quia in ipsis Beneficentibus residere cogatur; inde fit, ut si tale onus Beneficentibus non incumbat, aut si quidem, sed iure tantum Canonico incumbat, simul haberi queant, ita ut opus non sit iuris naturalis relaxatione, sed tantum iuris Canonici, quod vel Beneficentibus praesentiam requirit, vel saltem incompatibilitatem plurium Beneficentium constituit.

Duae sunt opiniones Doctorum; Vna negat, in his beneficijs pluralitatem esse iure naturali damnatam. Sic Innocentius. Ioan. Andreas, Goffredus, quos citat, & sequitur Cardinalis in c. *Gratia, de refer. in 6.* eo quod in his beneficijs lex residendi iure naturali praescripta non fit, sed tantum iure Canonico. Altera opinio affirmat, quam sequuntur multi à Theologis, & mihi quidem sufficit, vel vnius S. Thomae Auctoritas. *Quodlib. 9. ar. 10.* quem ut Magistrum sequitur *Sotus lib. 3. de iust. q. 6. art. 3.* & cuius sententiam ex iuris Pontificij consulti Hostiensis, Ioannes Linguanus, Panormitanus, Geminianus, Ancharanus, & alij iuniores videntur amplecti.

Sciendum est, Dionysium Richelium, Monachum Carthusianum, librum edidisse, quo beneficentium pluralitatem damnat. Hic Auctor. *ar. 7. eius libelli* refert anno 1270. Episcopum quendam Dominicani instituti Parisijs commoratum fuisse, vbi tunc Gulielmus Episcopus Parisiensis, in Cenobio Praedicatorij familiae conuentum multorum Theologorum, & Iurisperitorum habuit, quorum omnium vna fuit sententia, duo beneficia quamuis simplicia simul haberi non posse, quando vnum eorum Clerico commode sustentando sufficit. Quibus contradixerunt duo, Philippus Cancellarius Parisiensis, & Magister Arnaldus Episcopus Ambianensis. E quibus prior ille cum multa beneficia simul haberet, & morti vicinus à Gulielmo moneretur, ut vno retento, caetera deponeret. Respondit, se experiri malle, an lethale peccatum committeretur in multis beneficijs simul habendis: & ita excessit à vniuersis. Tertio ab obitu die ab eodem Gulielmo visus est; cui dixit, se apud inferos aeternis supplicijs torqueti ob tria crimina: Quod senserit pluralitatem beneficentium, vbi vnum sufficit, iure naturali non improbari; Et quod eorum fructus in vanos & malos vsus impenderit: & quod libidinis & luxuriae peccatis conscientiam maculauerit. Multa ibi Dionysius ex Gulielmo, S. Thoma Vidalico contra pluralitatem beneficentium in medium adducit.

Certe negari non potest, quin ius ipsum naturale in his quoque beneficijs pluralitatem damnet, vbi vnum Clerico satis est. Quis enim inficietur cum refectione pugnare, ut vnus duorum habeat stipendia, alimenta, praemia, & honores: at beneficia sunt instituta tanquam stipendia, vitæ subsidia, honores, & praemia Clericorum. Quis item iure neget, cum in vnum aliquem plura beneficia conferuntur, Ecclesias debitis sibi priuari ministris, ac proinde plurium Clericorum opera, cura, diligentia, industria, & consilio, quibus maxime rebus indigent Ecclesiae? Quis non videat fundatores Ecclesiarum, & beneficentium, suo voto & voluntate fraudari, cum vnus par ef-

te non possit his officijs & ministerijs, quae duos, aut etiam plures in Ecclesia Clericos requirunt? Hinc diuinus cultus minuitur, hinc Ecclesiae collabuntur, hinc patet aditus ambitioni & avaritiae, hinc pericula diuitiarum & voluptatum, quae si in laicis sepius creantur, multo magis in Clericis: hinc offensiones aliorum, dum vident alios quidem immodice ditari, alios vero egere; cum tamen in commodum & bonum Ecclesiarum sint instituta, ut aequitate seruata, distribuerentur in singulos.

At dices, aliqua esse simplicia beneficia, ut praestimonium, in quibus Beneficentibus residere nullo iure coguntur, imo in quibus nec per se ipsos, nec per alios in sui locum substitutos seruire debent. Hoc argumento quidam iuris Canonici periti se premi arbitantes, dixerunt, in his saltem praestimonijs, qualia plurima sunt in Hispania, beneficentium multitudinem nequaquam naturali iure damnari, ac ideo sola Rom. Pontificis voluntate & arbitratu posse in vnum, duo, tria, plurave conferri: quia in hoc nec ius ipsius naturale, nec Canonice ius, aut laxatur.

Ego tamen non video, cur in his quoque beneficijs pluralitas eum ipso iure naturali non pugnet, quando vnum beneficium satis est ad commodum Clerici victum: nam cum vni dantur plura: quod multis esset dandum, his subtrahitur. Accedit, quod haec beneficia, bona Ecclesiae sunt, ac propterea aequitatis ratione seruata, in singulos diuidenda. Adde his, quod isti Beneficentibus saltem diuini officij pensum in commune totius Ecclesiae bonum perfoluere coguntur: at cum in vnum solum multa conferuntur beneficia, Ecclesia fraudatur his precibus, quas alioqui multi recitarent. Iure Ciuili non permittitur, quis in duobus Collegijs adscribi, l. 1. §. 2. *Non licet. ff. de Collegijs illicitis*, nec duas malitias habere. l. *Is quidem*, §. *In posterum. c. Qui militare possunt, vel non possunt, lib. 12.* nec duos honores. l. *Liberatus*, §. *Prescriptio. ff. de Municipalem. de Incolis, l. ult. c. de Affectibus. l. Quisquis. C. de postulando.* Quare meo iudicio, legis naturalis est, ne quis duo simul beneficia habeat, si vnum sufficit ad Clerici victum. At quando vnum non sufficit, quia tenue & modicum est, siue prohibeat, siue non prohibeat Ius Canoniceum, quo minus alterum habeat, ius naturale id permittit.

Sexto quaeritur, An consuetudine introduci possit, ut vnus plura beneficia simplicia simul habeat absque vlla superioris auctoritate, facta Iuris relaxatione? Duae sunt etiam opiniones: Afirmat prima, quam probat Innocentius, & alij superius nominati Auctores, eo argumento ducti, quod in his beneficijs pluralitas iuri naturali minime aduersetur, sed tantum Canonico: ac consuetudine ius Canoniceum, vel ex toto, vel ex parte abrogari & aboleri potest. Quare secundum hanc sententiam vbiicumque fuerit receptum, ut quis plura praestimonia, vel alia simplicia beneficia simul habeat non est ea consuetudo, tamquam corruptela damnanda. Ita quoque sentiunt *Sotus lib. 3. de iustitia. qu. 6. art. 3. Conclus. 4. Nauar in Manuali c. 25. num. 125.*

Alter opinio negat. Ego cum S. Thoma *Quodlib. 9. ar. 13.* dicendum existimo: quatenus pluralitas beneficentium pugnat cum iure naturali, consuetudine fieri nequit, ut quis plura simul beneficia licite possideat. Nam ea consuetudo, contra ius naturale est: ut enim ante dixi, pluralitas in his quoque beneficijs, iure naturali damnatur, vbi vnum vitæ Clerici sufficit: ergo consuetudine pluralitas introduci non potest: quamuis ex ea parte, qua pluralitas beneficentium cum iure tantum Canonico pugnat, vigere consuetudo queat, ut vni plura beneficia conferantur.

Si roges: Quando iam iuri tantum Canonico, non naturali, consuetudo derogare credatur, si in his beneficijs pluralitas admittatur? Respondeo, ijs in causis, ex quibus fas est Superiori, ius, vel naturale, vel Canoniceum laxare: cum videlicet duo huiusmodi beneficia vni dantur, eo quod eorum alterum Clerico minime sufficiat, aut plura etiam, quam duo, quia duo non sufficiunt: vel dantur plu-

ra vni ob nobilitatem, vel litteraturam eius insignem, *c. multa, de praben.* vel quando dantur ob egregiam eius virtutem, vel ob merita præterita, vel futura, quæ probabiliter sperantur in Ecclesiam, vel ob dignitatem personæ.

Septimo quæritur, An quis simul habere queat plura huiusmodi beneficia simplicia absque vlla dispensatione, & relaxatione iuris, sed sola Superioris voluntate & arbitrato? Quidam affirmant, id tunc fieri posse citra iuris relaxationem: cui sententiæ quidam Theologi recentiores subscripserunt.

Cæterum longe verior est Glossæ, Abbatis, Nauarræ aliorumque sententiæ *locus supra citatus*, ita distinguendum: Aut beneficium vnum Clerico sufficit, aut secus. Si primum, nequaquam potest ei alterum conferri sine auctoritate Superioris, qui ius naturale aliqua ex causa iusta, & debita relaxat: quia vt iam sæpe monuimus, lege & iure naturali pluralitas in his beneficijs damnatur. Si secundum, potest alterum dari sine vlla iuris relaxatione, solo Superioris arbitrato: quoniam vbi vnum non sufficit, merito & iure fieri potest, vt duo simul habeantur. Nam etiam si demus, iure communi Canonico esse etiam hanc pluralitatem interdictam, non tamen cum iure naturali pugnat, ac propterea iuri Canonico consuetudo derogare potest: vnde merito Synodus Tridentina, *sess. 24. c. 17. de reformat.* decreuit, cum dixit: Vbi vnum beneficium non sufficit, potest alterum conferri, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirit.

Si obijcias: Sæpe Romani Pontifices vni, & eidem habenti duo, vel tria beneficia simplicia, conferunt aliud itidem simplex, nec quando ei offertur libellus duplex, quo petit is, qui offert, vt aliud sibi beneficium conferatur, aliud quippiam requiritur, nisi vt faciat mentionem beneficiorum, quæ obtinet, & reddituum, quos in singulos annos ex illis beneficijs percipit. Respondeo, in libello supplicii semper narrari causas solere, ob quas is, qui Papæ libellum offert, petit, vt aliud sibi beneficium concedatur: videlicet, quia nobilis sit vel literatus, vel quia parentes aut sorores, aut nepotes ex fratribus habeat, quos alere cogatur, vel quia a realieno valde pressus sit, vel quia in loco habitet, in quo sustentare se commode, ex fructibus beneficiorum, quæ possidet, non possit.

Ex his & alijs similibus causis exprimi solitis, iudicat Papa, beneficia quæ ille habet, quamuis sint tria vel quatuor, non sufficere ad eum commode sustentandum: ac proinde aliud addit. Papa in hoc nihil contra ius facit: is qui petit & impetrat, videat, an sint causæ, quas refert, vere: alioqui enim impetratio secundum conscientiam non valet.

Octauo quæritur, An habenti duo, tria, quatuorve beneficia simplicia, in quibus residere iure non cogitur, quæ simul omnia ad vitam illius minime sufficiunt, possit aliud itidem simplex absque vlla iuris relaxatione conferri, & an Episcopus id facere queat?

Questionem mouet, quod in proxime citato Synodi Tridentinæ loco solum dicitur, habenti vnum beneficium simplex, si eius vitæ non sufficiat, posse alterum concedi. Ante Concilium Tridentinum Abbas, & alij a petre tradiderunt, vbi duo, tria, aut quatuor beneficia non sufficiunt, posse etiam Episcopi auctoritate aliud, imo etiam plura conferri, donec omnia simul commode Clericum alant ac sustentent: quoniam *qui altari inservit, dignus est, qui ex altari viuat: dignus itidem est operari in cibo, & stipendio suo.*

Questio igitur in eo consistit, An post Concilium Tridentinum, id etiam tuto fiat. Quidam iuniores id fas esse arbitrantur eo, quod idem iuris esse videtur, cum tria quatuorve beneficia sufficiunt, ac quando vnum non sufficit. Deinde Pius I. Pius V. Gregorius XII. Sixtus V. sæpe Clerico vni habenti plura, aliud præterea contulisse prohibentur, quando ex pluribus illis, quæ habebat, idonee, vti opus erat, minime sustentari & viuere commode

poterat. Alij vero negant id rite fieri nisi iure in hac parte relaxato: tum quod supra nominati Auctores clare testantur, horum beneficiorum pluralitatem etiam vitæ Clerici minime sufficientium, si nimia, seu immodica sit, ab ipso iure improbari, vt cum quis decem, imo etiam pauciora, verbi gratia, septem, aut octo beneficia simul obtineat.

Nam profecto, si decem illa Clericum minime sustentent, non est cur inficiemur ei vndecimum posse conferri: & tamen id tuto fieri negant: Tum etiam iure communi *contento in c. Sanctorum, dist. 70. & alijs locis supra memoratis*, pluralitas in his beneficijs, etiam cum non sufficiunt, condemnatur, & sibi quisque impudet, quod beneficium collatum suæ vitæ non sufficiens ratum habeat & acceptum, & ex artificio, industria, vel aliunde vitæ non quærat: ergo Concilium potuit consuetudinem approbare, vt cum vnum satis vitæ non est, alterum conferatur: facultate minime data, vt quando tria quatuorve non sufficiunt, possit etiam aliud dari. Siquidem negari non potest, quin ius commune relaxet consuetudinem, vel Superioris indulgentiam, cum ex hoc, quod vnum non sufficit, alterum conferatur: ergo ius quoque commune relaxari necesse est.

Si tertium quoque conferatur, quia duo Clericum beneficia non sustentant: pari ratione si quartum, si quintum concedatur, quæ non commode Clericum non alimentibus. Si enim duo conferri ius prohibet, necessario sequitur, vt plura, quam duo dari prohibeat. Sane prima sententiæ, vt quidam aiunt, videtur probabilior & verior: nam vbi que consuetudo viget, vt si multa vitæ Clerici satis non sunt, aliud conferatur etiam Episcopi auctoritate, & videmus, prædictos Romanos Pontifices id facitasse: quis enim negare audeat eos id facere potuisse? id enim solum cum iure communi Canonico pugnat, quod Rom. Pontifex relaxare potest. Questio igitur solum esse potest de inferioribus Ecclesijs Præsulibus: qui ius commune non relaxant nisi in casibus sibi permissis: sed vbi id consuetudo recepta probat, non videtur negandum, quin id fieri possit sola Episcopi voluntate: sicut heri rite potest solo Romani Pontificis arbitrato.

CAP. XII.

A quoniam possit ius Canonicum relaxari, vt quis videlicet cura conscientia simul plura possideat beneficia.

Primo quæritur, An Romani Pontificis auctoritate concedi queat pluralitas beneficiorum? vt enim supra diximus, ea iure naturali damnatur, sed ius naturale vel diuinum Papa laxare non potest. Quidam hoc argumento permoti, negant id Romanum posse Pontificem, nisi ex causis ipso iure expressis, quas supra retulimus, quasque nimirum ius quoque ipsum naturale videtur expressisse. Ac proinde cum ex illis causis Papa vni plura conferat beneficia, potius ius naturale declarat quam laxat: quæ causæ ad duo capita præcipue reuocantur, scilicet cum id iusta necessitas aut pia utilitas Ecclesie postulat. Si illis obijcias, *quod in c. De multa, de Præb. habetur*, sublimibus & litteratis viris Romani Pontificis indulgentia posse multa beneficia conferri: quia digni sunt, qui in Ecclesia honorentur, id etiam in *Extravag. execrabile Joan. 22. de præb.* Cardinalibus & filijs regum licite multa beneficia concedi: item in *c. Sanctorum, dist. 70.* postquam dictum est, Clericum in duabus Ecclesijs adscribi non debere, subiungitur, Episcopi dispositione vnum posse diuersis Ecclesijs præesse: ergo multo magis Romani Pontificis indulgentia: Profecto, dicent illi, negari non potest, quin Romanus Pontifex possit in hac parte laxare Canones, etiam præter illas causas expressas in iure. Nam Insurandum, & votum, quæ iure naturali & diuino perfoluere debemus, sæpius laxat: ergo licet pluralitas

litas